

Uredništvo in uprava:
Strossmajerjev trg 1 / Tel. št. 78

Leto XXIV Št. 47.
Kranj, 23. novembra 1940.

Izhaja vsako soboto
Naročnina: celoletno din 40,
polletno din 20, četrtletno din 10

Rešitev Evrope

Evropska bojna poljana se kot krvoločni požar širi od skrajnega zapada proti skrajnemu vzhodu. Mnogi, ki so mislili, da se bo začeta vojna med obema orjaškima velesilama, med Anglijo in Nemčijo, omejila le na njihov življenjski prostor, so se temeljito zmotili. Zlom Francije, ki ga celo dobri poznavalci strategije niso pričakovali, kaže, da danes ni mogoče nikakor prerokovati, katero in kakšno orožje bo odločilo, ker se pojavlja kot tajinstvena senca vprašanje, ali bo sploh odločilo v tem meteu orožje. Stavljaja se vprašanje ali niso morda skrite sile tisto nevidno orožje, ki jih je ustvaril pokvarjeni in izmalicični duh polpretekle dobe in ki bodo ob ugodnem trenutku udarile z vso močjo na dan. In to orožje je prav gotovo tisto, ki bi zmagovalo in končno tudi zmagovalo.

Vse sedanje vojno zlo izvira iz velikih in popolnoma zgrešenih gospodarskih, političnih in duhovnih usmeritev, ki jih preveča duh individualizma in skrajnega egoizma, ki sta nam ostala kot dediščina liberalizma. Dokazana zgodovinska resnica je, da je liberalizem odložil na ugodna tla uničujočo kal, iz katere so pognale veje na vsa poprišča človeškega dejstevovanja in ga zastrupljala. Liberalizem nas je vzgojil in nas tako zajel, da se njegovega duha niti v celoti ne zavedamo. In ni čudno, da evroskega človeka odlikuje svojstvena miselnost, da človek vidi v svojem sočloveku ne brata, ampak svojega sovražnika, ki se mu prilizuje le zato, da ga bo ugonobil in mu potem zadal smrtni zamah v srce. Tu, v tej miselnosti je iskati enega izmed glavnih vzrokov sedanje vojne vihre, ki tako neusmiljeno uničuje in razdira. Kaj je drugega današnja vojna kot zgled nenasičnega sovraštva in pomanjkanje vsake humanitete, ki jo zastopj propoveduje Cerkev po svojih poslanjih!

Naše desetletje, ki je še tako blizu zadnje svetovne grozote in spomina naujo, ni moglo strezneti evropskih krmarjev usode. Vsak svarilen glas Cerkev in njenih učencov, ki so rotili in pozivali narode k preusmeritvi v duhu Kristusovem, vse to je bilo kot glas vpijočega v puščavi. Zajel je narode uničujoči laicizem, ki je neizprosni sovražnik vsakega vpliva krščanstva v javnosti in celo v zasebno življenje. Kaj so napravile naše šole in to ne le naše, ampak tudi drugod po Evropi? Dale so človeka, ki je postal žalostna kreatura liberalističnega pojmovanja sveta in življenja. Na razvalinah gnile Evrope se bomo morda naučili drugačnega mišljenja.

In kam drvi Evropa? Iz naših dose-danjih razmotrivanj sledi jasna ugotovitev: Evropa je v gospodarskem, političnem in kulturnem zatonu. Vse ideologije, s katerimi so napolnjene glave evropskega človeštva in ki so zasidrane le v minljivosti tuzemstva, take ideologije bodo postale morda le zanimivo poprišče za bodoče raziskovalce zgodovinarje. Evropski človek, ki je žejen resnice, ta se bo moral iz notranje nujnosti obrniti in vračati tja, kjer je ostala resnica najmanj nepotvorjena in nepokvarjena, k čistemu studentu.

To resnico je oznanjal Kristus pred 2000 leti in jo ohranja njegova Cerkev po svojih učencih in ko bi bil današnji evropski človek prežet s tem duhom, ne bi bilo treba nobenih vojska, ne suženjstva v gospodarskem, političnem in duhovnem življenju.

Nova pota našega gospodarstva

Misli današnjega človeka se v teh časih gibljejo okoli dveh stvari, od katerih prva je zasledovanje poteka težke borbe med dvema glavnima taboroma Anglijo in Nemčijo, druga pa je skrb o našem narodnem gospodarstvu. Draginja je predmet pogovora skoraj slehernega človeka in marsikdo preide z nje na razpravljanje o gospodarskih reformah, ki naj bi uredile pri nas trgovino in gospodarstvo sploh.

Takoj spomladl po vstopu Italije v vojno, so se v časopisih začele pojavljati razne napovedi o reformah, ki naj bi odpomogle razrvanemu stanju gospodarstva pri nas, v katero je zašlo zaradi težkih evropskih zapletljajev. Izgledalo je tedaj, da bomo v par dneh dobili obsežne uredbe, ki naj bi urejevale potrošnja raznega blaga.

Toda tiste napovedi so bile preuranjene, kajti stvar ni tako enostavna, da bi se dala rešiti z nekaj uredbami, nakar bi šlo takoj vse spet po normalnem tiru. Treba je namreč zagotoviti stalne vi-re surovin, organizirati pravilno razdelitev živil med ljudstvo, urediti državne finance in preprečiti spekulacijo z blagom in cenami. Jasno je torej, da se stvar v kratkem času ne da preurediti. Da bi to dosegli, bi bilo treba osno-vati vse naše narodno gospodarstvo, kajti tako, kakršno je sedaj, ne odgovarja več novim prilikam v Evropi in v svetu sploh. Preživel se je gospodarski liberalizem in državni birokratizem, katerih mešanica je naše gospodarstvo. Reforme v tem pogledu zahtevajo temeljitega premisleka ter strokovnjak-škega proučevanja naših gospodarskih razmer.

So pa na drugi strani uredbe, ki so trenutno nujno potrebne in ki naj gospodarstvo na tej stopnji, na kateri smo zdaj, prilagode novim izrednim prilikam. To je pobijanje draginje, ki nastaja deloma sama po sebi, v veliki meri pa jo namenoma povzročajo s kopičenjem in skrivanjem blaga posamezni trgovci in razne trgovske družbe. Primerov te vrste imamo polno vsepovsod, zato ni potrebno, da bi jih naštevali.

V tem pogledu so nastopile pri nas že razne oblasti in ustanove, tako javne kakor zasebne, ki so ustanovile razne prehranjevalne urade in prehranjevalne akcije. Te naj po eni strani zagotove dovoljno količino živil za ljudsko prehrano čez nastopajočo zimo in po drugi uredijo pravično razdelitev med ljudstvo po zmernih cenah. Vzporedno s temi akcijami pa gredo zahteve delavcev, obrtnikov, nameščencev in uradnikov za povišanjem prejemkov oz. za zvišanjem cen njihovih izdelkov, kajti kaj pomaga dovoljna količina blaga, če

Evropa je danes težko oboleli bolnik. Nič mu ne bodo pomagali tisti zdravniki, ki so ga doslej zdravili, ta bolnik bo moral umreti. Zato pa rešitev Evrope ni stvar trenutnosti ampak stvar dolgotrajne duhovne preusmeritve in reproduktive v ideji bratske ljubezni in spoštovanja narodov med seboj. To uči krščanstvo in le v tem duhu prerोजना Evropa bo morala vstati. Trenutno suženjstvo pa naj nas ne spravlja v obup in malodušje, ampak porabimo čas, ki nam je še dan, da skušamo vsaj malo popraviti to, kar smo zanemarili, pričnimo s preporoditvijo s samim seboj. Šele potem bo vstala nova Evropa in bo morda rešena za dolga stoletja suženjskih oklepov, v katerih se nahaja danes.

pa potrošnik gmotno ni toliko pri moči, da bi si ga mogel nabaviti.

Drugo so pa dalekosežne reforme, ki naj bi prav iz temelja preobrile naš gospodarski red in ga prilagodile sodobnim razmeram. To je pa stvar, v katero se laiki ne moremo spuščati, stvar, ki dela preglavice največjim gospodarskim strokovnjakom. Mnogo je poti za preureditev in nekoliko primerov oziroma poizkusov vidimo v raznih evropskih državah, predvsem večjih, ki so prezele uravnava ali dirigirano gospodarstvo. V sovjetski Rusiji na primer imajo kolektivistično uravnava gospodarstvo, ki se izvaja po načrtu. Jasno je vsakomur, da se ta primer ni obnesel. Karakteristično za ta gospodarski red je velika težkoča pri razdeljevanju blaga in živil. Ljudje čakajo pred „trgovinami“ ure in ure v dolgih kolonah in ko pridejo na vrsto, blaga ne dobijo ali ga dobe le ene vrste, kajti blago je tipizirano.

Strokovnjaki jemljejo za nas v poštev nekatere načine uravnava gospodarstva, tako totalitarno uravnava gospodarstvo. Ta vrsta zahteva razne predpogoje, ki so: jako zanesljiv upravni aparat, discipliniranost prebivalstva in dobra organizacija gospodarske statistike. O vseh teh stvareh pa bi se pri nas dalo govoriti in torej ta sistem zaenkrat še ne bo primeren za našo državo.

Ubrati bo torej treba po mnenju strokovnjakov drugo, nekakšno srednjo pot v smeri delno uravnava in načrtnega gospodarstva, ne birokratičnega, ampak

Poplave na Gorenjskem

Od letošnjega deževnega leta res nismo mogli pričakovati v jeseni lepega vremena, toda da nam bo za zaključek pripravilo pravcato povodenj, tega si nismo mislili. Zemlja je od vednega deževja že vsa namočena in ne vpija več vode. Oni teden je skozi deževalo in v gorah se je topil sneg. Od vseh strani so privreli hudourniki na dan in valili vedno več umazane vode v doline, kjer so reke vedno bolj naraščate. Rečne struge so se napolnile in voda je prestopila svoje bregove. Razlila se je po travnikih, odnašala zemljo, ruvala drevje in ga nosila s seboj. Največje razdejaje je napravila vsekakor Sava. Že v soboto je narasla za kake 3 m. v noči od nedelje na ponedeljek pa celo za 4 m. Že od leta 1926. Sava ni bila tako velika.

V Kranju.

V ponedeljek zjutraj smo začudeni opazovali ogromne mase umazane vode, ki jih je gnala Sava proti jugu. Po vodi so plavala odruvana drevesa, hlo-di in ostale vrste lesa, da smo mogli sklepati na precejšnjo škodo. Sava je preplavila del Majdičevega otoka. V Majdičevi elektrarni so morali zaradi velikega navala vode zapreti vodne turbine in staviti v obrat Diesel motorje. Talna voda je v ponedeljek zgodaj zjutraj začela vdirati v kletne prostore Delavskega doma in pritekati v kuhinjo. Na pomoč poklicani kranjski gasilci so z motorno brizgalno praznili kuhinjo od 7. ure do poldneva. Tudi v ostalih ob Savi ležečih hišah je voda vdrla v kleti in celo v stanovanja. V Koljaševi tovarni je pritekla voda skozi okno.

Tovarniške objekte Jugočeške varuje poplave nasip, toda v niže stoječem stanovanjskem delu je nastopila talna vo-

korporativnega sloga. Saj je delno uravnava v pogledu reguliranja zunanje trgovine, kontrole cen in razdeljevanja nekaterih surovin pokazalo pri nas že nekaj uspeha, čeprav je tudi to naletelo na razne težkoče. Tudi napovedi naših ministrov dajo slutiti ta način reorganizacije.

Uravnava gospodarstvu se protivi zlasti trgovski stan, kajti popolnoma dirigirano gospodarstvo bi pomenilo izločitev zasebne trgovine kot posredovalke med izdelovalcem oz. pridelovalcem in potrošnikom. Na mesto trgovine bi stopil obširen uradniški aparat, ki bi zahteval ogromne izdatke, poleg tega pa bi bila državna blagajna oškodovana za težke dohodke, ki jih ima v obliki davščin od trgovine. Končno bi ta reorganizacija postavila na cesto veliko število trgovskega osebja.

Težak problem pri izdelovanju novega načrta pa je v tem, ali naj se načrt dela za vso državo ali pa po banovinah oz. po delih, ki so predvideni kot bodoče samostojne upravne enote. Ta problem je treba še rešiti.

Po mnenju trgovcev naj se država radi zgoraj navedenih vzrokov ne spušča v ustvarjanje novega gospodarskega reda, temveč naj obstoječi sistem izboljša s poostrojitvijo kontrole, ki je zaenkrat res potrebna.

Izgleda, da se v tem pogledu že temeljiti dela na izkorenitvi vseh kvarnih pojavov v naši trgovini. Dobro bi pa bilo postopati še krepkeje in natančneje, kajti tudi nekateri trgovci na deželi, ki niso tako pod kontrolo upravnih organov, izrabljajo sedanje razmere in izkoriščajo nevednost preprostih ljudi v korist svojega žepa.

V Besnici preplavljena cesta.

Banovinska cesta Besnica—Kranj je bila pri postaji Sv. Jošt 2 dni s presledkom enega dne za vsak promet zaradi narasle Save popolnoma zaprta. Na obeh straneh čuvajnice je Sava v soboto radi močnih nalivov preplavila cesto v dolžini po kakah 70 metrov. Voda je bila visoka do enega metra in je onemogočila za cel dan vsak promet. V nedeljo pa je voda že toliko upadla, da se je promet lahko nemoteno vršil.

V nedeljo zvečer pa je pričelo zopet močno deževati in Sava je zopet zalila cesto na istem kraju, toda še vse bolj kakor v soboto, tako da v ponedeljek zopet ni mogel nihče z vozom v Kranj. To pot pa je bilo vode do 2 m v višino. Nato je polagoma upadala in upadla v torek zjutraj ter nekoliko razprskano cesto zopet izročila prometu, ki se je živahno obnovil.

Sreča v v nesreči pa je, da ima cesta tam, kjer nastopa Sava, dober temelj, ki pa ga bo ob sličnih povodnjih polagoma le izpodkopal in cesto raztrgala.

Vsako leto spomladl ali v jeseni v času deževja Sava naraste in na tem mestu preplavi cesto ter nam za kakega pol dneva ustavi promet, kar ni prav nič prijazno za tistega, ki cesto uporablja. Da bi pa Sava tako narasla kakor je preteklo soboto in ponedeljek, se pa le redko zgodi.

Cesta pri postaji Sv. Jošt ima zelo nerodno lego. Na severni strani ceste je Sava, na južni železniški tir, cesta pa se stiska med obema, kakor da zanjo ni prostora. Poleg tega je na vsakem koncu prehod čez tir in zapornice, kar se prav nič ne ujema z današnjim modernim časom.

Zato pa upravičeno zahtevamo od odločilnih činiteljev, da cesto tako uredijo, da nam Sava ne bo več zapirala prometa.

Mlin pod Okroglem je bil do polovice v vodi in je bila v njem prizadeta precejšnja škoda.

Velika škoda v Počnartu.

V Počnartu je Sava pretrgala nasip med Počnartom in Zalošami ter si spet izbrala novo strugo kar čez Počnartsko polje. Tako je Pogačnikova žaga ostala na otočku med Savo in novo strugo. Voda je od nje odnesla mnogo hlodov in tudi rezanega lesa ter ji prizadejala mnogo škode. Tudi delavci v Pogačnikovi baraki so bili nekaj časa odrezani od kopnega. Tovarno bratov Pogačnikov Cimean je voda popolnoma obkročila in je delo v njej nekaj časa moralo počivati. Vse to zahteva, da se Sava pri Počnartu izpelje v staro strugo, sicer bo kraj vedno v strahu pred poplavlami.

Pri izlivu Lipnice v Savo je bilo vse polje pod vodo. Prav tako je voda preplavila tudi po drugih krajih velike komplekse in bati se je, da bo pokvarila setev pšenice, ki je bila letos zaradi pomanjkanja moke precej večja kot druga leta. Mnogo mlinov in žag je zašla voda, odnesla precej lesa in pokvarila mlevske izdelke.

Sava odnesla Fuxovo brv.

V noči od nedelje na ponedeljek je voda uničila desno polovico Fuxove brvi, ki veže Radovljico s Kamno gorico. Ostali so le betonski oporniki in potrpane železne vrvi. Voda je poplavela tudi polja na takozvani Lancovski gmajni.

Na Jesenicah

je Sava prestopila bregove ter podrla most pri Plavžu in nasip Pod Mežakljo.

Prosvetno delo Škofji Loki

V četrtek 14. novembra se je v Društvenem domu vršil občni zbor katoliškega prosvetnega društva v Škofji Loki. Kakor vedno, tako je bilo tudi letos zanimanje zanj prav živahno in je bila tudi udeležba prav lepa. Poročila odborikov so bila prav zanimiva. Najbolj razveseljivo je bilo poročilo blagajnika, saj že več let ni bilo prebitka in smo se vsi kar oddahnili, ker smo le enkrat prišli na zeleno vejico. Gradbeni odbor je poročal glede prezidave in apeliral na vse zavedno članstvo, da čim bolj poprepre potrebno akcijo za zboljšanje društvenih prostorov. Kino odsek je poročal, da se bo aparatura v kratkem izboljšala in da je na programu več izredno dobrih filmov, ki bodo vlekli. Ne smemo tudi prezreti živahnega dela gledališke družine in pa fan-

Pokvarila je tudi cesto z Jesenic na Dobravo in odnesla Zvanov most pri Hrušici. Tudi Sava Bohinjska je odnesla nekaj mostov, katerih deli so plavali po razburkani vodi.

Tržiška Bistrica

je tudi narasla in napravila mnogo škode pri Sv. Ani. V gostilni pri g. Anketletu je vdrla v niže ležeče prostore. Pokvarila je nekaj obrežnih nasipov in preplavila ozimino.

Na Jezerskem se je utrgal oblak.

V noči od petka na soboto je neurje in deževje na Jezerskem povzročilo ogromno povodenj, kakor je ne pomnijo najstarejši Jezerčani. Nad Vrnikovim Grintavcem in Koroškim Storžičem se je ob 11. ponoči utrgal oblak. Silni hudourniki so varovalne jezove, ki jih je pred dvema letoma zgradila banovina, deloma odnesli, deloma pa zasuli. Voda je s seboj donesla toliko gramoza, da je v kratkem zasula struge potokov in so se vode razlile čez jezersko ravnino, da je nastalo veliko jezero. V viharno noč je zadonel plat zvona in ljudje, ki jim je voda vdrla v hiše, so obupno klicali na pomoč. Najhujše je prizadet Podvršnik, ki mu je voda okrog hiše nanesla vagono gramoze in zasula poslopje do vrha vrat. Iz več hlevov so ljudje komaj rešili živino. Iz pritličnih stanovanj so ljudje ponoči bežali na streho, da so si rešili gola življenja. Hudo so prizadeti tudi župan Franc Muri, Filip Vodjeb, Anton Muri, Franc Černivc in Ivan Ofner, ki mu je voda vdrla v klet in uničila živila.

Voda je odnesla most pri žagah družbe Jezersko in most na državni cesti pri restavraciji Grabner. Industrialcu Ofnerju je razdejala žago in odnesla mnogo lesa. Promet z dolino je bil nekaj časa prekinjen, ker je voda pretrgala cesto. Na Fužinah je Kokra raztrgala obrobni betonski zid v razdalji 150 m. Veliko zgradb ob Kokri je bilo v nevarnosti, da jih voda odnese. V dolini pa Kokra ni prizadejala posebne škode.

Škoda, ki jo je utrpela Gorenjska od te povodnji, gre v milijone.

to in deklet, ki se izobražujejo z vso resnostjo in mladostno vnemo. Tudi dijakinje in dijaki v svojih krožkih pridno delajo. Poudariti moramo, da je društvo priredilo 15 prosvetnih večerov z lepimi predavanji in veliko udeležbo. V novi odbor so izvoljeni: kaplan M. Golob, uradnik Tine Oman, cerkovnik Peter Klobovs, uradnik Franc Šega, trgovec Lado Finžgar, odvetnik dr. Pokorn, učiteljica gđ. Piskernik-ova in delavec Janko Trdina.

Ves občni zbor je potekel v lepem razpoloženju in živahni debati mladih in starih prosvetarjev, na svoj račun pa niso prišli oni, ki bi radi v društvu utrjevali svoje položaje in iskali časti. Najbolj veselo je to, da je sedaj tudi nečlanstvo spoznalo, da društvo ni imele nobene zveze z onim dopisom (kar

je „Gorenjec“ tudi takoj preklical), da namreč nečlani ne smejo posegati naših prireditev. Ta dopis ni rodila skrb za društvo, ampak vse kaj drugega. Zato sedaj tudi nečlanstvo spet obiskuje kino in gledališke predstave, saj ni prosvetno društvo za to, da dela razprtije, temveč da je ognjišče vsega dela na prosvetnem polju in da vsem stanovom brez razlike nudi poleg izobrazbe tudi primerne zabave. Kot dosedanji, tako naj tudi novi odbor dela složno za razmah slovenske prosvete in naj pritegne k delu vse stanovne, da bo prosvetno društvo res prava ljudska univerza požrtvovalnega dela in medsebojne skupnosti ter bratske ljubezni.

Delavski obzornik

Novi mezdni razredi v bolniškem zavarovanju

Minister za socialno politiko in narodno zdravje je z naredbo St. št. 28.628 določil nove mezdne razrede, ki veljajo od 1. novembra 1940.

Mezdni razred	Dnevni zaslužek v dinarjih	Zavarovana mezda
0	do 10-	10
1	do 20-	15
2	nad 20- do 25-	20
3	nad 25- do 30-	25
4	nad 30- do 40-	30
5	nad 40- do 50-	40
6	nad 50- do 60-	50
7	nad 60- do 80-	60
8	nad 80- do	80

V mezdni razred z oznako 0 spadajo samo člani, ki so mlajši od 18 let in zaslužijo na dan do 10- din ter vajenci, ki so mlajši od 18 let ne glede na višino njihovega zaslužka. Vsi drugi delavci spadajo v odgovarjajoče razrede po višini plače.

Zato se od 1. XI. 1940. spremenijo tudi osnovni prispevki in dovoljeni odbitki:

A.) za one, ki so zavarovani tudi za onemoglost, starost in smrt znašajo:

Razred	Osnovni prispevki		Dovoljeni odtegljaji	
	na dan	na teden	na dan	na teden
0	1-	7-	0:50	3:50
1	2-	11-	1-	5:50
2	2-	15-	1:25	7:25
3	3-	19-	1:50	9-
4	4-	22-	1:75	10:75
5	5-	30-	2:50	14:50
6	6-	37-	3-	18-
7	7-	45-	3:50	21:50
8	10-	60-	4:75	28:75

B.) za one, ki niso zavarovani za starost, onemoglost in smrt znašajo:

Razred	Osnovni prispevki		Dovoljeni odtegljaji	
	na dan	na teden	na dan	na teden
0	1-	5-	0:50	2:50
1	1-	8-	0:75	4-
2	2-	11-	1-	5:50
3	2-	14-	1:25	6:75
4	3-	17-	1:25	8-
5	4-	23-	1:75	10:75
6	5-	28-	2:25	13:50
7	6-	34-	2:75	16:25
8	8-	45-	3:50	21:50

Opomba: Pri vajenih in osebah, ki so stari pod 18 let in zaslužijo v gotovini manj kot 10-din na dan, odtegljaj prispevkov ni dovoljen.

Tablice prispevkov in odtegljajev za vse delovne dni bo urad mogel dostaviti delodajalcem okrog 1. decembra 1940.

Knjižno poročilo

Herfort: Zelena bratovščina

Herfort kot pisatelj čitateljem „Gorenjca“ ni neznan. Že nekaj časa sem pogosto objavljal v našem listu lovske in zdravniške doživljaje. Podlistek je podlistek in se zgubi, naj bo dober ali slab, zato je prav, da se je pisatelj odločil, zbral najboljše, opilil in dodal še nekaj novega in tako smo dobili knjigo, ki smo jo lahko prav veselili. Prav isti duh veje iz te knjige kakor iz njegove prve, to je „Žive mavrice“, ki smo jo dobili pred dvema letoma in ki je doživela povsod tako lep uspeh. „Zelena bratovščina“ sicer ni nadaljevanje „Žive mavrice“, vsekakor pa je del celote in dela, ki ga pisatelj še pripravlja.

„Zelena bratovščina“ niso lovski spomini starega lovca, ki puško odlaga, marveč so nasprotno doživljaji mladega človeka, ki ni samo lovec po svojem poklicu, ki je naravoslovec, botanik, če hočete ljubitelj narave, zraven pa človek-zdravnik, psiholog, umetnik. Neka svežost diha iz vse knjige, zgodbe so celota in vendar vsaka delo zase. Pisatelj razgrinja pred nami svoj tajinstveni svet: zdaj nas pelje v hribe, kjer živimo in z njim v mrtvem skalovju odkrijemo bogastvo življenja, zdaj smo z njim na preži za poseko, zdaj dirjamo k bolniku in spet nam hudomušno

pripoveduje svoje pisane zgodbe. Živahno in precizno nam slika zgodbe in poteze ljudi, njihovo usodo, pred nami zažive in živimo z njimi.

Zgodbe so več kakor samo naštevavanje dogodkov, vanje je vlil toliko življenja, pomešal hudomušnost in zdrav humor v najbolj poetične slike iz narave, iz življenja ljudi in živali. Prav to je bil morda za pisatelja velik riziko, a kljub temu je uspel. Ne išče sebe in svojih doživetij in čeprav govori večinoma v prvi osebi in o svojih lastnih doživljajih, je neprisiljen, ne odbija, ampak prav s tem privlačnost še poveča. Često se ob svojem ubijanju naravnost razneži in zgrozi in nikdar ne more zatajiti, da je tisti, ki življenje rešuje in ne uničuje (Tajinstveni svat).

Če bi bil pisatelj imel namen pisati kako „lovsko latinščino“, bi bil izbral ali pa si izmislil drugačne zgodbe. Tako pa so vzete neposredno iz njegovega resničnega življenja in pisatelj prav nič ne sega v svet fantazije ali smešnih izmišljotin, da je včasih celo pripravil žrtvovati učinkovitost zgodbe za ceno resničnosti. To nikakor ne smemo smatrati za nekako pomanjkljivost, marveč ravno narobe, ker je pisatelj znal tem na videz brezpomembnim dogodkom dati tak okvir, da učinkujejo kot celota in človeka zadovoljijo.

Kolikor imamo pri nas knjig ali sploh napisanega, kar naj bi bilo tej knjigi

podobnega, ni še nihče šel preko „lovske latinščine“. Vsak je ostal ali zgolj naravoslovec ali pa humorist, prvi je uspel toliko, kolikor mu je nudila učnost, drugi pa toliko, kolikor mu je dala fantazija. Prav v tem je pa Herfortova knjiga v naši literaturi posebnost in novost, ker združuje bogato poznanje narave, lovske spretnosti, nevsipljiv pouk in zdrav humor. Ni to lahko, celo tvegan poskus je, a pisatelja ni oplašil in mirne duše lahko trdimo, da je tudi tukaj uspel.

„Zelena bratovščina“ je knjiga, ki jo bo z veseljem prečital vsak lovec, ker so pač lovske zgodbe; prečital jo bo tudi in jo bo vesel, kdor bo v njej iskal zgodb, zadovoljila pa bo vsakega prijatelja lepe knjige, ker je pisana v lepem, izklesanem jeziku in je, če jo gledamo zgolj s stališča literarnega jezika, knjiga trajne vrednosti.

Knjigo krasi dva in dvajset pisateljevih lastnih risb, ki so prav posrečene in z naslovno sliko kakor tudi lepe vezavo vrednost knjige še povečava.

Nisem imel namena napisati strokovno literarno oceno knjige, to bodo storili tisti, ki so zato bolj poklicani, hotel sem napisati vtise, ki sem jih dobil ob čitanju. Tudi nisem imel namena napisati „reklame“, ker je za tako uspelo delo odveč, o čemer se bo lahko prepričal vsak, ki jo bo bral.

Joža Vovk.

Ker iz dosedanjih člankov prijavitelj niso povsod razvidne plače, ki jih delojemalci prejema, bo urad prihodnje dni poslal vsem delodajalcem, ki prijavljajo delavce s članskimi prijavitelji, tiskovine „Ponovna prijava zaslužka“. Delodajalce prosimo, da zelo točno izpolnijo vse stolpce tiskovine za vse delavce, ki so bili v novembru 1940 še v službi do dneva izstavitve tiskovine in jih pošljejo uradu najkasneje v 8 dneh. Delodajalce prosimo, da vpišejo v „Ponovno prijavo zaslužka“ imena delavcev po abecednem redu. Delavce, ki jih bodo delodajalci sprejeli v delo po odpravi tiskovine „Ponovna prijava zaslužka“, naj delodajalci na dosedanjih člankih prijaviteljih, ki ostanejo še nadalje v veljavi, navedejo višino zaslužka v denarju in naravi.

Gospodarstvo

Dobičkanosna kokošjereja pred zimo in pozimi na kmetih.

1) Ali se nam sedaj kokošjereja izplača? Sicer so štajerci v zadnjem času že nekje godrnjali, da posvečamo več pažnje plemenskim petelinom kot vsej naši konjereji, pa je vseeno treba upoštevati, da skoraj ni hiše brez kokoši, dočim se s plemensko rejo konj bavi lahko samo prav trden kmet, ki ima posebne pogoje za uspevanje kopitarjev.

Tudi sicer posamezni kmetovalci iz kranjske okolice niso preveč navdušeni za kokoši (razen, če bi bile v loncu ali na krožniku), ker se jim vsa naša kokošjereja spričo velike množine zrnja, ki ga kure požrejo in spričo škode, ki jo napravijo dozdevno na posevkih in v kozočih, zdi negospodarska, nedonosna.

2) Odbira kur za plemo in rejo.

Da pa se nam bo kokošjereja le malo bolj izplačala, (ker čisto brez kur ne moremo biti), je predvsem potrebno, da sedaj pred zimo odprodamo ali zakoljemo vse jarčice in petelinčke, ki niso prvovrstni za plemo, da odprodamo ali zakoljemo vse kokoši, ki so nam služile že tri leta kot jajčarice, kajti v 4. letu nesnosti skoraj nobena kura ne da več toliko jajc, da bi se reja izplačala. Saj itak veste, gospodinje in gospodarji, da se kokoš splača rediti samo 3 leta za nesenje!

Če nam je dala kokoš prvo leto n. pr. 150 jajc, nam bo dala drugo leto 120, tretje 90, četrto komaj 50, peto mogoče le 30 do 20 itd.

Zimska reja in zmsko krmljenje, ko si kokoši same hrane zunaj ne morejo nič več poiskati, je vendar najdražja, zato pred zimo odstranimo vse kokoši, ki nam z zadostno nesnostjo ne obetajo poplačati reje.

3) Krmljenje kur pozimi.

Da se nam bo dalje pri odbranih kurah za zimo kokošjereja izplačala, ne krmite jim samo žita (predvsem ne samo korusa, ki v prvi vrsti debeli), temveč dajte kuram približno za 10 kokoši na dan:

Zjutraj ali opoldne: pol kg kuhanega krompirja, pol kg pšeničnih otrob in 1 liter kislega posnetega mleka;

popoldne oz. zvečer, preden gredo kokoši spat pa pol kg žitnega zrnja (en dan pšenice drugi dan ovs, tretji ječmena, četrti korusa in zopet od začetka!)

Krompir, otrobi in kisle posnete mleko pripravite kot žgance. Tem žgancem bi lahko še primešali pol kg drobne suhe detelje, ki radi velike množine apna in bejakovine, prav dobro deluje na nesnost.

Glavni dodatek, ki v navedenih žgancih vpliva na obilno nesnost, je beljakovinsko kisle posnete mleko. Ako tega nimate, morate pač (če hočete, da bo nesnost količkaj večja) žgancem dodati kako drugo beljakovinsko snov n. pr. lanene tropine (preše) ali pa ribjo moko.

Glede beljakovinske redilnosti lahko nadomesti v navedenih žgancih en liter posnetega mleka 50 do 70 gr ribje moke ali 150 do 200 gr lanenih tropin! Ribje moko in preše dobite v Gorenji. kmet. zadurji!

Vsak dan naj dobijo kokoši tudi nekaj zelenjadnih odpadkov in sicer na 10 kokoši kak kilogram. Ako nimate drugega, dajte kuram peso, katero nerazrezano obesite nekje nekoliko višje, da se živali s steganjem po pesi malo več gibljejo in se ne zdebijo preveč.

Krmite tudi vedno le v določenih časih in sicer: samo dva ali trikrat na dan! Dokler si kokoši še lahko tudi zunaj na travnikih iščejo krmo, zadostuje dvakratno krmljenje: opoldne in popoldne orog 4. ure. Če je zapadel sneg in kokoši ne morejo več ven, pa krmite trikrat: torej tudi zjutraj. Pazite, da bodo imele kure vedno tudi droben pesek in svežo vodo na razpolagol — Mehko krmo pokladajte samo opoldne ali zjutraj, zrnje pa samo popoldne.

*

Ako boste vse to poleg mnogega drugega (posebno ločene kurnice, zgodnje jarkice, menjavanje petelinov itd.) upoštevali, vam bo tudi kokošjereja na kmetih dobičkanosna.

Upoštevaj vedno in povsod, gospodinja, da se mora dati kokošjereja izplačati in da nam mora dati 15 kokoši na leto toliko dohodka, kot srednjevelika, dobra krava.

W.

Drobne novice z Jesenic

Spet cigani. Na Jesenicah so dogodki v zvezi s cigani kar na dnevnem redu. Prejšnji petek je bil pogreb 22 letnega cigana Viktorja Rehartarja. Ko ne bi bilo tako strašno deževalo, bi smel mladi cigan kar sijajen pogreb. Saj ga je spremljala na zadnji poti ciganska godba in množica ciganskega rodu tam od Ljubljane, iz Skofje Loke, Tržiča in bogve odkod vse. Tudi radovednih Jeseničanov ni obdržal močan dež doma. Sicer je pa bil pogreb skozi-nskoz resen in dostojen. Na pokopališču sta opravila obrede iz prijaznosti dva duhovnika. Le zaključek pogreba je bil bolj „ciganski“. Ko sta duhovnika opravljala zaključne molitve ob jami, se je kar nenadoma hotel brat umrlega zaagnati v jamo. Močne roke cigana in žilave ciganke so pa to seveda skušale preprečiti. Tod žalujoci brat se ni pustil kar tako komandi in se je hotel iztrgati iz rok sorodni- nastala je prava borba z vso cigansko ostjo. Množica pogrebcev je od časa do časa bežala narazen in spet šla skupaj, kakršna je bila pač nevarnost. Končno so cigana ukrotili. Omagal je in bil kot mrtev. Prijeli so ga za roke in noge ter ga nesli v gostilno. Raznesla se je že novica, da je cigan mrtev. Toda v gostilni se je ob kozarcu vina kmalu spet zavedel.

Brivnice na Jesenicah in Koroški Beli ob nedeljah zaprte. Ban dr. Marko Natlačen je podpisal odlok o spremembi določila o brivskih in sorodnih obratovavnicah. Spremenjeno določilo določa, da bodo brivnice v Ljubljani, Mariboru, na Jesenicah in na Koroški Beli ob nedeljah zaprte. V vseh ostalih krajih pa bodo smele te obratovavnice ob nedeljah največ dve uri obratovati. Tako je končno ustrezno tako lastnikom kakor brivskemu osebju, da bodo ob nedeljah prosti. Vest o novi odredbi so s posebnim navdušenjem pozdravili brivski pomočniki in vajenci. V našem kraju resnično ni nobenega utemeljenega razloga, da bi bili ti obrati ob nedeljah odprti. Ljudje se bodo brez težav navadili, da se bodo pustili olepšati že v soboto.

Posedice močnega deževja. Zadnje močno deževje je povzročilo, da je Sava prestopila bregove in začela svoje razdiralno delo. Podrla je most pri Plavzu in nasip Podmežakljo, kjer je napravila znatno škodo KID. Načeta je tudi cesta z Jesenic na Dobravo. Občina je takoj začela s popravilnimi deli.

Ta nesrečna ura! Tista namreč z zleta v Beograd, ki so jo na vsak način hoteli naprtiti nekemu izletniku, članu ZZZ, in radi katere se je vršila v tovarni malo manj kot seja upravnega sveta in sicer še pred prihodom zletnikov domov in to na podlagi časopisnih vesti, kakor jo je prinesla „Delavska politika“. Seveda pa tudi tu velja kot pri denarju, da ima vsak novce dve strani. Že nekaj časa si ogledujemo drugo stran. Oklevetani delavec je zložil med drugim tudi proti „Delavski politiki“ tožbo. „Delavska politika“ je pa odgovorila, da ona nima nobenega interesa na neparno poročati in komu škodovati in da je

pripravljena podati tozadevno izjavo obžalovanja, da popravi krivico in da je voljna izdati pisca tiste grde, neresnične novice. Nato je sporočila, da je tisto poročilo poslal z Jesenic gospod Cvetko Kristan. No, lepa reč! Ker pa tožbeno postopanje še ni zaključeno, si prahranimo poročilo o razvoju tožbe za poznejše številke „Gorenjca“.

Mezno gibanje pri KID kaže obrise obsežnih in učinkovitih akcij omalovaževanega delavstva. Vse štiri delavske organizacije so postavile spomenico na upravni svet KID, v kateri se pritožujejo nad nelegalim in ponižujočim postopanjem zastopnika KID (g. inž. Petrovičiča) pri pogajanjih z delavskimi zastopniki. Dobili smo vtis, da KID s festivali vendar ni povsem uspravala delavstva, da se ne bi znalo potegniti za svoje koristi. Zdi se, da je bil izdatek za festival brez zaželenih uspehov. Resolucija delavstva objavijo še dni vsi delavki in tudi drugi časopisi, da se tako tudi s rša javnost opozori na delavske razmere pri KID.

Jelenovino je kupila KID. Takozvani rdeči konsum na Jesenicah je prišel v tako velike težave, da je moral prodati svojo najlepšo imovino — stavbo „Pri Jelenu“, kjer je bilo od nekdanj središče marksističnega gibanja. Ta lepa stavba je bila ponos rdečega delavstva, saj so bili vloženi v njo žulji in žrtve tolikih sodrugov. Ponošna stavba je bila kot nekaka branilna in naskakovalna trdnjava nasproti napravam KID. Toda rdeči sodrugi (vsekakor samo nekateri) so mnenja, če se Stalin brati s svojimi največjimi nasprotniki, smejo tudi oni to stvar prodati KID.

Park in igrišče Pod Mežakljo, ki so ga porabljale razne marksistične organizacije, je prešel z imovino „Pri Jelenu“ v last KID. Včasih je po bežičah šla govorica, da so vsa drevesa v tem parku že oddana ko vešča za razne marksistom neljubne Jeseničane. Sedaj je pa tako prišlo, da je obešen nanje jeseniški marksistični pokret.

Čitalnica v Krekovem domu. Strokovna organizacija ZZZ na Jesenicah je prevzela od KPD v Krekovem domu sobo zraven svoje pisarne, da jo preuredi v čitalnico. Načrt za ureditev čitalnice v Krekovem domu se je že večkrat obravnaval. Zdi se, da bo sedanja rešitev najboljša.

Casopisi prihajajo pozno. Prejšnji ponedeljek zvečer je prvič izostal vlak, ki odhaja iz Ljubljane na Jesenice ob polj 2. Ta vlak nosi na Jesenicah ime lumpar. Za lumparje Jeseničanom ni veliko, toda težje prenašajo to, da so od torke dalje izostali zjutraj dnevniki. Sedaj prihajajo časopisi in v glavnem vsa ostala pošta šele okoli osmih na Jesenice, naročniki jih pa dobivajo od devetih dalje. Ali se ne bi dalo urediti tako, da bi Ljubljana pošiljala pošto s kakim nočnim tovornim lakom, kar se tudi drugod prakticira?

Celodnevno čiščenje sv. R. T. je na Jesenicah v farni cerkvi vsako leto 1. decembra. Letos pade 1. december na nedeljo.

zer posluje v Zdravstvenem domu OUZD in je imel v 1939. letu 3067 obiskov in je bil potemtakem vsak deseti kranjčan pregledan. Liga pa je poleg obiskov v dispanzerju vršla po svojem osebju tudi obiske po domovih ter nudila bolnim revnim članom podporo v živilih. Letni proračun lige se giblje okrog 70.000 din. Sredstva za svoje delovanje je dobivala liga iz raznih virov: od industrije din 33.810, od občin din 12.790, od protitube zveze din 4.000, od članov lige in obiskovalcev dispanzerja din 6.652, od oboih upravnih oblasti din 12.000 in od ostalih ustanov din 2.109.50. Vsa poročila so bila sprejeta z odobravanjem. Pri volitvah je bil izvoljen ves stari odbor s predsednikom g. dr. Bežkom na čelu.

Avtomobilska nesreča. V nedeljo zvečer je vozil avtoizvošček Guzelj Alojz z avtom iz Kranja proti Naklem. Pred gostilno „Bekse“ je hotel v istem trenutku prekorajčiti cesto miz. pomočnik Krišelj Francž iz Senčurja, ne da bi se ozrl, če je cesta prosta. Nenadoma pa je zagledal pred seboj avto, zmedel se je in obstal. Avto ga je zgrabil, prevrgel in Krišelj je dobil poškodbe na nogah in na glavi. Avtoizvošček je vozil pravilno po desni in ne prehitro. Vzrok nesreče je bila najbrž malo omotena glava ponesrečenca.

Kavo, čaj v eni minuti — dobite samo v slaščičarni Š I N K

Svojevrsno zabavo sta pripravila stanovalcem Mestnega trga v noči od 14. na 15. november ob 3. zjutraj M. V. in G. L. Obhajala sta namreč godovanje in sta na trgu zažgala petardo. Pok je mirne meščane prebudil iz spanja in jih razburil. Zato je policija dala slavljencema primerno nagrado.

Neki „zgleđen“ oče je poslal svojega 8-letnega sinčka v neko stanovanje, da je tam vzel iz kredence 200 din. Fantek je na policiji jokaje priznal, da ga je k dejanju nagovoril oče.

Les krađeje povsod, pri stavbah in kar v gozdovih. Policija je dobila par prijavi in 3 izročila sodišču v postopek.

Prvo društvo hišnih posestnikov v Kranju obvešča vse hišne posestnike, da glasom odredbe finančne direkcije v Ljubljani ni potreba vlagati prijave za zgradarino za leto 1941. Prijave se imajo vložiti samo od novih, v l. 1940. zgrajenih hiš, ali ako je najemina znižana.

ŠMARTIN PRI KRANJU

Tukajšnje Prosvetno društvo je minulo nedeljo odigralo igr „Deseti brat“ pri rekordni udeležbi, tako da je bila dvorana Šmartinskega doma nabit polna in ni bilo mogoče ustrediti mnogim, ki so se morali vrniti. Opozorjamo, da se igra „Deseti brat“ ponovi v nedeljo 24. t. m. ob 3. popoldne. Preskrbite si vstopnice pravočasno, ker je zanimanje veliko. Pričetek točen!

VOGLJE

Cerkveni pevski zbor priredi v nedeljo 24. nov. 1940. ob 3. popoldne v dvorani Prosvetnega doma v Voklem koncert s sporedom: 1. Jos. Flašman - Triglav, Blaž Potočnik - Zvonikarjeva, Karlo Adamič - Ples kraja Matjaža, St. Premrl - V Korotan; 2. nagovor; 3. Fr. Kimovec - Marko skače, J. Klemenčič - Oj, poglejte ptičke, Anton Dolinar - Venček slovenskih narodnih pesmi; 4. spevoigra v enem dejanju „Sreč in denar“. Pri koncertu sodeluje farna godba iz Senčurja. Vsi vljudno vabljeni!

VODICE

Naš Dom je zopet oživel. „Konec poti“ je bila uvodna prireditev. Čisto dobro je izpadlo. Prav odlično je bil pripravljen oder. Občinski tajnik Koželj je tu res mojster. Tudi občinstva je bilo toliko, da so pobrali prav vse vstopnice in do konca napolnili dvorano, ki je res velika. Ljudje so bili prav zadovoljni z igro. Za advent želimo videti zopet kako dobro igro, ko bodo imeli igralci več časa za čim temeljitejšo pripravo, ljudje gredo pa pozimi itak radi v dvorano.

Pred igro nam je predsednik društva g. svetinič Jane povedal, da bomo imeli vsak mesec v naši dvorani prosvetne večere. V četrtek, dne 28. t. m. bo začetek in sicer ob osmih zvečer. Prideta cerkijanski g. župnik Črnič, izkušen prosvetni delavec in g. dr. Joža Bohinc. Veseli smo, da odbor prosvetnega društva skrbi za tako izobrazbo in samo želimo, da bi te večere res vse izpeljal. Vsi člani prosvetnega društva in vsi naši ljudje so prav iskreno vabljeni.

Poroko smo imeli 18. t. m. Star orlovski delavec in telovadec Mihovec Francž se je oženil. Ni tako star, ampak se le rado naredi, da fantje, ko pridejo tja do tridesetega leta, opuste organizacije. Francž pa se je dosedaj pridno udeleževal pri našem odseku, ki mu želi vso srečo v zakonu. Za zgleđ povemo, da je kot odkupnino dal 400— din cerkvi sv. Štefana, pod katerega zvon spada nevesta in moramo tako dejanje hvaliti.

ŠKOFJA LOKA

Prosimo! Lani je občina napravila luči na Koldvorski cesti od Balanta do Plevne. Te luči so bile nadvse potrebne. Čudno se nam pa zdi, zakaj te luči že dalj časa ne gore. Poleg teh ne gore tudi luči na Lahovem klancu, kjer je razsvetljava prav tako nujno potrebna, če ne še bolj. Zaradi tega so se že čule neštevilne pritožbe od strani občinstva. Pritožbe so seveda upravičene. Zato prav vljudno prosimo občinsko upravo, da ta nedostatek odpravi in

stori vse potrebno, da bodo te ceste razsvetljene. Pa še nekaj imamo na srcu. Pri nas imamo električno razsvetljavo po mestnih ulicah urejeno na ta način, da nove obločnice, ki so veliko svečejše, gore do desete ure zvečer. Nato obločnice ugasnejo, namesto njih pa zagore stare električne „ločerbe“, ki nezadostno razsvetljujejo ulice. Na ta način seveda občina precej prihrani. Zdi se nam pa umestno in je to tudi želja premmogah, da bi obločnice zopet pržgali vsaj ob polj petih zjutraj, Zakaj? Zato, ker smatramo, da če so vredni zvečer boljše razsvetljave promenadarji, krokarji in recimo nekaj ljudi, ki so poslovno zaposleni zunaj, toliko bolj so jo vredni oni, zlasti ob nedeljah, ki hite k sv. maši. Upamo, da bo ustrezno naši želji.

„Skofjeloka predilnica“ bo zopet redno obratovala. „Gorenjec“ je sproti poročal, da je radi pomanjkanja surovin tudi „Skofjeloka predilnica“ nekol.ko omejala delovni čas. To skrajšanje pa je trajalo v tovarni le malo časa, komaj štiri tedne. Zadržje tedne pa je tovarna delala zopet s polnim obratom, vendar je vodstvo obrata sproti obveščalo, koliko dni se bo vsak teden delalo. Zadnjo soboto pa je vodstvo tovarne na veliko veselje delavstva razglasilo, da bo tovarna zopet obratovala s polnim delovnim časom. Tovarna je tudi uredila ob priliki zadnjega izplačila mezde po novi banovi uredbi.

Pomanjkanje moke. Ta teden je bilo v našem mestu občutiti precejšnje pomanjkanje enotne krušne moke. Vse male trgovine, ki so navezane na veletrgovino Z. R., že več dni niso imele moke. Kakor smo pa zadnji trenutki zvedeli, je v ponedeljek dobila večjo količino moke. Cena čiste svinjske masti je poskočila na 30 din za kg. V kolikor nam je znano, je s tem prekorajčena cena, ki je določena za mast. Splošno pa lahko rečemo da se cene še vedno polagoma dvigajo.

Ne pozabite! Na kaj pa. Na to vendar, da se na lontrško žeganje igrajo ob 8. uri zvečer na Društvenem odru „Cigani“. Burka je to, kakršne se niste videli. Zato po smeh v društveno dvorano!

PRIMSKOVO

Burka Trije tički bo ponovljena v nedeljo 24. novembra ob 4. uri popoldne v Prosvetnem domu na Primskovem. Kdor se želi pušeno nasmejati in razvedriti, naj pride! „Trije tički“ bodo vsakega spravili v dobro voljo. — Vstopnina običajna.

SV. JOŠT

Sredi poti od Javorjnika na Sv. Jošt so podjetni in verni župljani obnovili staro leseno znamenje Kr žanega.

V nedeljo 24. novembra po sv. maši ob 9.30 bo znamenje blagoslovil preč. g. Rott Joško iz Sv. Jošta.

Strmino in zberimo se okrog križa, prav na mirovno nedeljo, v goreči molitvi dvigajmo prošnje k Bogu. Daj nam mir, o Gospod!

LAHOVČE PRI KOMENDI

Pred dobrimi 10 leti so se gradile lepe hiše pod gorami. Letos pa se je stavbno veselje preselilo k nam. Čez nekaj časa pa bo morda stavbno navdušenje odhitelo zopet drugam. V vsi; imamo dve novi, mogočni in lepi stavbi, v okras okolici in ponos lastnikom. Ne vemo, ali so tako mogočne hiše postavljene radi potrebe ali radi katerega drugega razloga. Najbrž bo potreba. Mnogi celo mislijo, da bomo v eni novi hiši dobili lokal, kjer se bo točila grozdna in sadna kapljica. Da so taki prostori v naši občini nujno potrebni, je jasno vsakemu p jancu. Zato zahtevamo, naj se kmalu otvori nova gostilna ali restavracija ali kakor se bo že imenovala. Kje pa naj dobimo hladila za hudo žejo — posebno v teh vročih časih — kje naj pripravimo potrebne kovače in bogarje in jurje, če ne v pivskem lokalu? Torej popolnoma jasno: v naši občini je nujno potrebna nova gostilna. Zakaj je mnogo slovenskih družin razbiž? Gotovo ne rad pijače, pač pa radi preobilnega kruha! V naši občini prav gotovo ni nobene družine, ki bi trpela pomanjkanje radi dobre pijače? Resno pozivamo našo občinsko upravo, naj že sedaj temeljito preštudira krajevno potrebo za novo gostilno. Čim več gostila, tem več pijačev, tem več razbižih družin!

TEDENSKE NOVICE

KRANJ

Dežurno zdr. službo ima v nedeljo zdravnik dr. Vrtnjak Vinko.

Namesto venca na grob pokojnemu naredniku vodniku I. razreda, sreskemu vojaškemu referentu g. Ločnikarju Hinkotu je darovalo uradništvo in ostalo uslužbenstvo okrajnega načelstva Dijaški kuhinji v Kranju din 440.—. Dijaška kuhinja se za dar najlepše zahvaljuje.

Rotary klub v Kranju se je odzval prošnji v „Gorenjcu“ in daroval za revno mater s 7 otročki vsoto din 500.—. Rotary klubu se za to plemenito delo najlepše zahvaljujemo in želimo, da bi dobil dosti posnemalcev.

Društvo zasebnih nameščencev in trgovskih pomočnikov v Kranju je imelo pred kratkim v hotelu Stara pošta svoj članski sestanek. Udeležilo se ga je lepo število članov in članice. Sestanek je vodil društveni predsednik g. Šmitek. Na njem je podal poročilo poleg domačih funkcionarjev tudi predsednik društva iz Ljubljane ing. g. Košir, ki je govoril o skupnih nameščenskih akcijah. Naglasil je, da bo mogoče vse težnje nameščenskega stanu uresničiti le, če bo organizacija dovolj močna. Večer je potekel članom v prav prijetnem razpoloženju. Društvo

ima namen, prirediti slične družabne večere čim večkrat.

Občni zbor protituberkulozne lige v Kranju. V četrtek 7. nov. se je v gimnaziji vršil občni zbor protituberkulozne lige v Kranju. Udeležilo se ga je malo članov, dasi jih šteje liga prav lepo število, nekaj nad 500, kar vzbuja pomisleke, da se naše ljudstvo ne zaveda še v zadostni meri važnosti boja proti jetiki, tej naši najhujši ljudski bolezni. Občni zbor je vodil njen predsednik g. dr. Bežek Josip. Iz njegovega poročila je bilo razvidno, kako požrtvovalno in nesebično deluje liga v borbi proti jetiki. Protituberkulozna liga vzdržuje svoj lastni dispanzer, ki je opremljen z najmodernejšimi instrumenti. Vodi ga zdaj mesto šefa zdravilišča Golnik dr. Neubauerja njegov učencec dr. Grujič. Dispan-

KINO TALJA
predvaja v soboto 23. nov. ob pol 9. zveč. in v nedeljo 24. nov. ob 4. 6. in pol 9. uri prirsno prigodo malega 8-letnega „Carusa“ Bobby Breen-a v divnem muzičnem filmu:
PEVEC POTPUH
s srčano 6-letno igralko Ireno Dare.

Poslužujmo se
»PUTNIKA«
V KRANJU
Vozne karte stanejo točno toliko kot na postaji, dobite jih dan, dva ali več pred odhodom, ako ste zadržani, lahko karto vrnete.
Preden se podate na pot, pridite na brezplačen posvet
k »PUTNIKU«

GORICE

Kakor smo že poročali, priredi tukajšnje prosvetno društvo v nedeljo 24. novembra 1940 igro „Pogodba“. Prireditelj se vrši ob 4. uri popoldne in ne ob 5. uri, kakor je bilo javljeno, to pa radi tega, ker bodo v nedeljo po vsem svetu molitve za mir in je v naši farni cerkvi zadnja molitvena ura od 3. do 4. ure. Zato prosimo cenjeno občinstvo, da to upošteva. Živimo v času, ko so molitve za mir nujno potrebne. Torej jutri v nedeljo ob 4. uri vsi v „Naš dom“, ki igra „Pogodba“, ker je ta igra res lepa kmečka komedija, ki obravnava boj in zvijačo mladega dekleta za bodočega življenjskega druga. Torej pridite pogledat, ne bo vam žal. Predprodaja vstopnic je v soboto zvečer in v nedeljo po deveti sv. maši v dvorani. — Bog živi!

CERKLJE

Dva vagona novih cevi za vodovod smo zopet dobili. Porabili jih bodo za zvezo zajetja z rezervarjem. Dela so razpisana. Montažo cevi razpisuje in oddaja banska uprava. Za izkop in zasutje jarka pa skrbi občina. Tako se vedno bolj bližamo urednitvi davne želje.

V nedeljo 24. novembra bo v Ljudskem domu ob polni štiri drama „Razvalna življenja.“ Igra je vzeta iz kmečkega življenja, zato bo imela veliko gledalcev. Zanimanje za igro je zelo veliko.

Fantovski sestanki so ob četrkih zvečer. Fantje, ne pozabimo na nje!

Knjižnica Prosvetnega društva je odprta vsako nedeljo in vsak praznik od 1. do 2. ure popoldne. Z veseljem segajmo po knjigah prav pogosto.

TRBOJE

V nedeljo dne 24. novembra ob 3. uri popoldne se vabite vsi v Prosvetno dvorano na predavanje gosp. Antona Svelca. Povedal bo, kako je živel med Francozi in opasal trnjevo pot na begu v svoj rodni kraj. Udeležite se zanimivega predavanja s skioptičnimi slikami v velikem številu.

PREDDVOR

Prosvetno društvo priredi proslavo za 1. december v dvorani Ljudskega doma popoldne ob 3. uri v nedeljo dne 1. decembra. Vabimo vse rodoljube, da se te proslave udeležijo polnoštevilno.

Miklavžev večer priredi prosvetno društvo dne 5. decembra in sicer popoldne ob 4. za mladino, ki poseča telovadbo in zvečer za odrasle. Darovi se bodo sprejemali 5. decembra popoldne v spodnji dvorani. Zvečer ob 7. uri pred pričetkom oziroma pred prihodom Miklavža bo kratka igra „Rebeljon v peklju.“

Krajevna organizacija Jugoslovanske radikalne zajednice bo imela svoj redni letni občni zbor v nedeljo dne 24. novembra ob 8. urizju, kraj v spodnji dvorani Prosvetnega doma.

Koledarček Kmečke zveze

Kmetje! Ne odlašajte z nakupom Koledarja Kmečke zveze. Sicer se vam lahko zgodi, da boste ostali brez tega prekristnega kmečkogospodarskega priročnika! Tisti pa, ki ste naš letošnji koledar že kupili, pokažite ga svojim sosedom in znancem! Obenem pa jih opozorite, da imajo letos najbrže zadnjič priložnost, da si za mal denar preskrbijo ogromno zbirko tabel in podatkov iz vseh kmetijsko-gospodarskih panog, kar jim bo lahko služilo dolgo vrsto let. Radi priročne žepne oblike in trpežne vezave nosijo kmetje ta koledar zmeraj s seboj in jim služi tudi kot notes in denarnica.

Kdor si ne more nabaviti koledarja pri domači Krajevni kmečki zvezi, kjer stane samo 10.— din, ga lahko dobi za 12.— din v vsaki knjigarni, ali pa naravnost pri Kmečki zvezi v Ljubljani, Tyrševa cesta 3a. Za naročilo, zadostuje dopisnica!

O. F. O. K R A N J

Kranjsko Fantovsko okrožje priredi v nedeljo 24. novembra 1940 ob 9. uri popoldne v Ljudskem domu v Kranju okrožni naraščajski svet. Sveta se morajo udeležiti vsi odsekovi vodje mladev in naraščaja. Vabljeni tudi drugi funkcionarji! — Odbor.

Naraščajnska telovadba. FO in DK v Kranju sporočata, da se vrši telovadba za gojenke v Ljudskem domu v sobotah ob 2. uri popoldne, za naraščajnike v četrkih ob 2. uri in sobotah ob 4. uri popoldne v Ljudskem domu. Mladenke imajo telovadbo v ponedeljkih ob polj 6. v Ljudski šoli, mladi v petkih ob polj 6. v Ljudski šoli.

RAZGLAS.

Občina Kranj je oddala izmero zemljišč vasi Čirčiče, hujanskega polja in Planine. S terenskimi deli se bo pričelo takoj. Posestniki se pozivajo, da zamejijo svoje meje po določilih zakona o zemljiškem katastru na vseh prelomljenih točkah in glavah parcel s trajnimi vidnimi mejniki. To delo je treba izvršiti najdalje do 5. decembra 1940. Tehničnim organom, ki bodo izvrševali predmetna merjenja, naj pozvamo posestniki podajo vsa potrebna pojasnila, ki bi se od njih zahtevala. Eventuelne sporne meje morajo posestniki sami pravočasno urediti.

Občina Kranj.

Fotografij še nismo podražili FOTO JUG KRANJ

MALI OGLASI

Za vsako besedo v malih oglasih se plača D. 0'50. Najmanjši znesek je 8 D.

Važno! Modroce, otomane, spalne divane itd. izdeluje solidno in po nizki ceni **BERNARD MAKŠ, tapetnik — Na skali št. 5.** (v hiši g. Šipica)

Večje enodružinsko stanovanje se odda v Struževem št. 48, prtiličje.

Sivalne stroje najugodnejše kupite pri Zevniku v Stražišču.

Soliden gospod išče opremljeno sobo, eventuelno tudi s hrano, Ponudba upravi „Gorenjca“ pod „1. januar“.

Več stavbnih parcel v Kranju zelo ugodno prodam. Sušteršič, Ljubljana, Frankopanska 21.

Hiša na Klancu pri Kranju, zelo solidno zgrajena, z 900 kv. m lepega vrta — na prodaj. Naslov v upravi lista.

Vodovod Naklo išče paznika, ki bi bil sposoben vseh popravil pri vodovodu. Zglasiti se pri Legatu, Naklo.

Gotenjska oblačilnica
K R A N J
PREŠERNOVA 18
ŠTEFAN ČENČIČ
in FRANČ KOZELJ

Največja zaloga damskih plaščev, oblek in hubertus plaščev.

GOSPA, GOSPODIČNA, GOSPOD IN SINKO NOSIJO KLOBUKE ZNAMKE HINKO!
DOBIJO SE SAMO V KRANJU, POLEG FARNE CERKVE!

Za Miklavža najprimernejša darila: ure, zlatina, nalivne peresa, kristal itd.
B. RANGUS - KRANJ
KR. DVOR. JUVELIR IN DOBAVITELJ

Takoj se odda soba s štedilnikom. Kranj, Cojzova cesta 16.

Prodaja se gospodarske poslopje v Kranju. Poizve se pri Alojziju Zupančiču, Kopalška 4.

Ugodno prodam plašček in kapjico za 2 do 5 letnega otroka ter otroški voziček-igrščo. Poizve se v salonu „Ina“; Pot na kolodvor 3.

Prodaja se dobro ohranjena slamoreznica na železnem stojalu. Cena po dogovoru, Lovro Novak, Pivka—Naklo.

Couch zofe, otomane, divane
in vse tapetniške izdelke izvršuje točno in solidno
K. TONEJC
Kranj

VINO
Za težko delo je močno vino! Dobite ga najlažje v Centralni vinarni v Ljubljani — Frankopanska ul. 11

Sivalne stroje
nove in rabljene kupite ali zamenjate poceni v trgovini
Omejc I., Kranj
Tavčarjeva ulica št. 9
Sprejema tudi popravila!

PODLJUBNIŠKI: HRIBAR
8 POVEST IZ ŠKOFJELOŠKIH HRIBOV

Ta dan se je odpravila iz Loke, kjer je bila doma, k Sv. Andreju po kak priboljšek. Ljudje so jo drugače ša kar radi videli, ker je pač vedela toliko novic kot daleč naokoli nihče. Vendar pa ji nihče ni baš veliko verjel, ker je vsak poznal njen strupeni in opravljeni jezik. Večkrat so ji njene zgodbe oponašali, posebno mladi.

„Urša, to pa že ne bo res! To si pa veliko pridejala!“ in podobno; a ona jim ni zamerila, ker je kaj takega vsak dan nešteto slišala in se je vsemu privadila.

Ko sta se Janez in Ančka ločila, se je tudi Urša podvzela, in kmalu je bila pred Ruperjem, pred prvo hišo pri Sv. Andreju. „Dober dan, mamca!“ je voščila Rupericu, ko je vstopila v vežo in je bila gospodinja pred ognjiščem.

„Bog daj, Urša!“ je odgovorila Ruperica. „Za majhen dar vas bi prosila, mamca.“ je zamoledevala.

„Malo počakaj, Urša!“ Ruperica je vsula žganec iz lonca v skledo in jih zabelila. Nato pa je odšla v klet in prinesla Urši dva jajčka.

Urša je vzela: „Tisočkrat vam Bog plačaj mamca! Bog vam daj zdravje pri hiši. Povsod,

pri ljudeh in pri živini!“ se je hitela zahvaljevati.

„Je že dobro, Urša! Pa malo moli za nas. Je kaj novega, Urša?“ jo je nagajivo vprašala Ruperica, ki je dobro poznala njeno slabost.

To je bilo nekaj za Uršo: že sama je namreč mislila, kako bi pričela, pa si ni nič prav upala. Vedela je dobro, da so Ruperjevi in Grabnovi veliki prijatelji.

„O novega pa, in še koliko!“ je brž zaklepetala.

„Kaj pa je takega?“ jo je že radovedna vprašala Ruperica.

„Poslušajte, mamca! Hribarjev Janez in Gabrova Ančka sta pa tako. Videla sem ju na lastne oči. Na lastne oči, vam pravim, mamca. No ja, saj to je bilo in tudi bo! Lep par sta pa res! Kaj bo kmalu poroka? Ali kaj veste, mamca?“ je vse v eni sapi zagostolela Urša.

„Tega pa ne verjamem, Urša. Tebi se sanja, ali pa spet lažeš, kakor je pač tvoja navada. Hribarjev pa Gabrova? — Ne, ne verjamem. Ti lažeš, Urša! Nikar takih ne raznašaj, ker Bog te bo po jeziku!“ Ruperica je bila skoraj besna.

„Za Kriščevo voljo, resnica je, čista resnica! Prav sedajle sem šla za njima od Burjovca pa skoro do vasi. Nista me opazila, tako sta bila zaverovana drug v drugega. Tako je in nič drugače! Pa pravite, da sem se zlagala! Kar žal mi je, da sem vam povedala; zares žal mi je!“ — Ruperica jo je prekinila. — „Meni je pa žal, da sem te poslušala. Veš kaj, Urša? Kar pojdi in drugič kaj bolj resničnega povej!“

Urša je vsa užaljena odšla, vendar se je preprij še enkrat zahvalila za jajčka.

„Kaj pa, če je le res?“ si je mislila Ruperica. Hribarjev Janez pa Gabrova Ančka? Ni in ni ji šlo v glavo. Prijatelji so si res oboji otroci že od mladih nog, a da sta se zaljubila; to, to! No končno tudi to ne bi bilo nič čudnega. Priložnost prinese vse, a če je res, kaj bo pa rekel Hribar, ki sovraži Gabrove, kolikor le more človek sovražiti? To bo polom! — Hribarica je zaslutila nesrečo.

Novica je šla z Uršo od hiše do hiše in ni še

minila dobra ura, že jo je vedela vsa vas. Nekateri so verjeli, drugi pa tudi ne.

Da bi šla Urša prosit še k Hribarjevim in Gabrovim, se pa kar ni mogla odločiti. Končno pa so jo vendarle zmamili darovi, ki jih je vedno dobivala v teh dveh hišah. Odločila se je, da gre najprej h Gabrovim. Ali tukaj ni imela sreče, da bi materi ali očetu brž izklepetala novico, zakaj tudi tem ne bi prizanesla.

„Dober dan!“ je voščila ko je stopila iz veže v hišo.

„Bog daj!“ je začela v odgovor Ančkin ves srebrni glas iz kamre.

Ančka je hitro stopila iz kamre v hišo, da bi videla, kdo je prišel. Zagledala je Uršo. Nekam tesno ji je postalo ob pogledu nanjo.

„Kaj bi pa radi, Urša?“ je vprašala beračico. „Za majhen božji dar bi te rada zaprosila, da boš imela večjo srečo!“ Urša je že napeljevala vodo na svoj mlin.

Ančka se je obrnila in šla nazaj v kamro. Vzela je iz torbice dinar in ga dala starki.

„Stokrat ti Bog povrni in njegov žegen naj te žegna!“ se je zahvaljevala in pristavila: „Pa v Loku si že bila danes. Ančka; videla sem te na trgu...“

„Bila sem, res; a zdajle nimam prav nič časa. Boš pa drugič kaj povedala, Urša!“ jo je prekinila Ančka in obenem stopila k vratom, da bi šla.

Zdaj je Urša sprevidela, da tu ne bo nič in je počasi odkrevsala. Ančka pa je odšla v hlev. Tako čudno ji je bilo pri duši; kar čutila je, da nekaj ni, kakor bi moralo biti.

Urša jo je počasi pobirala proti Hribarjevim. Micka je bila ravno v veži pri kotlu, kjer je kuhala za prašiče. Janez je bil v hlevu. France pa pod hišo na njivi, kjer je pulil repo. Stari Hribar je v hiši snažil in ogledoval svojo lovsko dvocevko, ker je mislil naslednji dan iti pogledat v gmajno, če bi se dobil kak zajec ali srna.

Hribar sicer ni imel dovoljenja za lov, a bil je strasten divji lovec in ne malokrat je padla kaka divjad pod njegovimi šibrami. Nekajkrat se je že srečal z lovskim čuvajem, pa se je vselej znal izmazati.